

**EKUMEENISEN
VASTUUVIIKON
HARTAUSAINEISTO
2020**

**EKUMENISKA
ANSVARSVECKANS
ANDAKTSMATERIAL
2020**

Ekumeenista Vastuuviikkoa vietetään 18.-25.10.2020 teemalla Ihmisoikeuspuolustajat. Vastuuviikolla vietetään myös 24.10. YK:n päivää ja Rauhan, ihmisoikeuksien ja kansainvälisen vastuun rukouspäivää. Kampanjassa nostetaan esiin ihmisoikeuspuolustajia, jotka toimivat omissa yhteisössään muutoksen puolesta. Samalla meitä kaikkia kannustetaan puolustamaan ihmisoikeuksia osana omaa elinpiiriämme. Ekumeeninen vastuuviikko on kirkkokuntien yhteinen ihmisoikeuskampanja, jota koordinoi Suomen Ekumeeninen Neuvosto.

Ekumeniska ansvarsveckan hålls 18.-25.10.2020. Temat är Människorättskämpar. Under Ansvarsveckan firas också 24.10 FN-dagen och Ekumeniska böndagen för fred, mänskliga rättigheter och internationellt ansvar. Ansvarsveckan 2019-2020 lyfter upp vikten av att försvara de mänskliga rättigheterna och möjligheterna att främja människorättsfrågor. Ansvarsveckan ger röst åt människorättskämpar som i sina egna sammanhang vill verka för förändring.

www.vastuuviikko.fi
www.vastuuviikko.fi/sv/
www.ekumenia.fi

**EKUMEENINEN VASTUUVIIKKO
EKUMENISKA ANSVARSVECKAN**
www.vastuuviikko.fi

SUOMEN EKUMEENINEN NEUVOSTO
EKUMENISKA RÅDET I FINLAND
FINNISH ECUMENICAL COUNCIL

Sisällysluettelo / Innehåll

Saarnajuuri: 20. sunnuntai helluntaista	3
Hartausaineisto: 21. sunnuntai helluntaista	4
Puolustajamme Pyhä Henki	5
Ihminen on luotu Jumalan kuvaksi	6
Laupias samarialainen: aineistoa pienryhmiin	7
Arvostava kohtaaminen: pienryhmämateriaali	8
Valuing Encounters: Small group material	9
Yhteiskunnallinen uskontunnustus	10
Statement of Social Principles	12
Usko vanhuudessa	13
Rukouspalvelukseen/ hartauteen	14
Ortodoksisten ajattelijoiden tekstejä	16
Förakta inte de små gåvor som Gud välsignar	18
Några tankar om Ansvar	20

Hartauksiin liittyy hartausvideoiden sarja. Videot ovat kaikkien vapaassa käytössä. Niiden avulla hartauden järjestäminen Vastuuviikon teemasta on helppoa!

<https://www.youtube.com/channel/UCqkTGDWzvYLBfYFVI6GSR2g/playlists>

Tai:

www.youtube.com

> Vastuuviikko > Soittolistat > Hartausvideot

Ekumeenisen vastuuviikon aineistot: www.vastuuviikko.fi

Se också andaktsvideorna:

<https://www.youtube.com/channel/UCqkTGDWzvYLBfYFVI6GSR2g/playlists>

Eller:

www.youtube.com

> Vastuuviikko > Soittolistat > Hartausvideot

Läs mera om Ansvarsveckan: www.vastuuviikko.fi/sv/

Kannen kuva: falco Pixabaystä

Saarnajuuri: 20. sunnuntai helluntaista

Usko ja epäusko

Johannes 9: 24–38

Täytyy tunnustaa, että minun kesti hetken aikaa ymmärtää, että mitä Vastuuviikon teema ihmisoikeuspuolustajat oikein tarkoittaa. Vähitellen tajusin, että kyse ei ole pelkästään joistakuista suurista ihmisoikeustaistelijoista tuolla jossain maailmalla, vaan oikeastaan kyse on meistä jokaisesta; kyse on lähimmäisyydestä, suhtautumisesta toiseen ihmiseen. Jeesus on ihmisoikeuspuolustajien kärkeä – ja siihen hänen seuraajiansakin on kutsuttu.

Ennen tämän päivän evankeliumin keskustelua Jeesus oli parantanut muiden ihmisten syrjimän, sokeana syntyneen miehen. Tämänkään kohtaamisen ihmisen kohdalla Jeesus ei tyytynyt vakuuttamaan ihmistä Jumalan armosta ja rakkaudesta puheellaan. Jeesus toimi.

Oikeudenmukaisuus tapahtuu toiminnan kautta. Oikeudenmukaisuus on työtä, ei pelkkiä sanoja. Toisaalta ei ole mitään yksiselitteistä kaavaa, jonka mukaan toimiminen olisi ratkaisu jokaisessa tilanteessa. Rukoile ja tee työtä –kehotus pätee myös ihmisoikeuspuolustajiin. Jeesuksen seuraajina meidät on kutsuttu kyselemään, että miten Jumalan tahto voisi toteutua meidän kautta, löytämään rohkeus puuttua epäkohtiin, kyseenalaistamaan totuttu, puhumaan, (välillä myös vaikenemaan,) osoittamaan myötätuntoa.

Evankeliumin mies ei saanut vain näköään, vaan hän sai samalla uskon lahjan. Jumala sai aikaan niin konkreettisen kuin hengellisen muutoksen ihmisessä. Uskon määrä tai laatu eivät olleet ehto näön saamiselle. Jumalan työ ihmisessä on kokonaisvaltaista. Oikeudenmukaisuus ja hengellisyys kulkivat käsi kädessä. Jumalan työ tulee ihmisen ulkopuolelta, ja sen tiet ovat tutkimattomat.

Päivän evankeliumissa huomio kiinnittyy myös fariseusten reaktioon. Siinä paljastuu ihmisten kovuus ja vaikeus asettua toisen ihmisen asemaan. He eivät näe, huomaa ja/tai tunnista näkönsä saaneen miehen tilannetta. He eivät tunne positiivisesta käänteestä pienintäkään myötätuntoa, aivan kuin yhdet uudet näkevät silmät maailmassa olisivat liikaa. Ihmisoikeuspuolustaja ymmärtää, että toisten hyvä ei ole itseltä pois.

Jeesus oli parantanut miehen sapattina, jolloin työ – joksi parantaminenkin tulkittiin – oli kiellettyä ja se oli loukannut fariseuksia. Omalla esimerkillään Jeesus osoitti, että aina, kaikkina päivinä ja hetkinä

on puolustettava ihmisoikeuksia. Kun tilanne vaatii, on käärittävä hihat ja ryhdyttävä hommiin. Huomenna voi olla jo liian myöhäistä.

Synnintunnustukseksi sopii hyvin 711

Virsi-ideoita:

- 441 (Tänään tässä maailmassa)
- 442 (Herran ristin kantajiksi)
- 902 (Jumalamme suuruuttasi)
- 959 (Saapua yhteiseen pöytään ja jakaa)
- 966 (Isä nyt vie rakastamaan)

Rukous

Jumala. Kiitos ihmisistä, jotka taistelevat ihmisoikeuksien puolesta. Siunaa heitä. Näytä meille oma paikkamme ja tehtävämme oikeudenmukaisen maailman rakentamisessa. Pysäytä meidät, kun ennakkoluulomme ja itsekkyytemme loukkaavat muiden ihmisten oikeuksia.

Saarnajuuren laati seurakuntapastori Maikki Viljanen-Pihkala, Helsingin Tuomiokirkkoseurakunta

Kuva: Jaroslav Šmahel Pixabaystä

Hartausaineisto: 21. sunnuntai helluntaista

(Luuk. 10:1-12)

Virsiä: 510, 548, 963, 965, 966

Tiet ovat arkisia kulkuväyliä. Ihmiset lähtevät teille ja kaduille sankoin joukoin myös suurissa tapahtumissa ja juhlissa. Tänä vuonna kadut ja tiet ovat olleet autoita ja hiljaisia koronaviruspandemian vuoksi. Miten outo ja poikkeuksellinen kokemus onkaan, ettei kaduilla voi liikkua vapaasti.

Luukkaan evankeliumin kohdassa tielle lähtemisellä on erityinen merkitys. Jeesus kutsuu työtovereikseen 72 oppilasta ja antaa heille tehtävän. Heidän tulee parantaa sairaita ja kertoa Jumalan valtakunnan olevan lähellä. Oppilaat lähtevät pareittain kulkemaan Jeesuksen edellä kyliin ja taloihin. Ensimmäiset kristityt seurasivat heidän esimerkkiään ja jatkoivat liikkeellä oloa. Heitä kutsuttiin ”sen tien kulkijoiksi”.

Lähettämisen hetkellä Jeesus kertoo oppilaille jotakin siitä, minkälainen tie heillä on edessään. Hän ei lupaa helppoa tietä. Vaaroja ja vaikeuksia on odotettavissa. Tie on kuitenkin rauhan tie. Lähettiläiden tulee toivottaa rauhaa kaikkialle, minne menevätkin. He tulevat saamaan vaihtelevaa kohtelua. Vastassa on niin vieraanvaraisuutta kuin vastustusta. Jos tulee torjutuksi, on pudistettavat pölyt jaloista ja jatkettava matkaa. Kun ovi suljetaan, on ymmärrettävä, ettei se johdu itsestä, vaan tie vie muualle.

Rauhan tie on kristityn tie tänäänkin. Rauhan tuominen on oikeudenmukaisuuden puolesta toimimista. Jumalan valtakunta on rakkauden ja oikeudenmukaisuuden valtakunta. Sinne kutsutaan toivottamalla rauhaa, ei pakottamalla tai väkivaltaisain keinoin. Rauhanomaisuudesta tunnistaa Jumalan työn ja hänen lähettilänsä. Rauhan viesti, oikeudenmukaisuus ja rakkaus ovat Jumalan työtä maailmassa.

Ihmisten jokapäiväiset tarpeet ovat kaikkialla samanlaisia. Meillä on tarve olla yhdessä perheemme ja läheistemme kanssa, syödä mahan täyteen, huolehtia terveydestämme, tehdä työtä, levätä kodissamme ja tuntea elämämme merkitykselliseksi. Siellä, missä kärsitään syrjinnästä, eriarvoisesta kohtelusta, huonosta toimeentulosta, nälästä, köyhyydestä, väkivallasta tai työttömyydestä, janotaan ihmisarvoista kohtelua ja oikeudenmukaisuutta.

Yhteisessä maailmassamme olemme riippuvaisia toisistamme ja luonnosta. Olemme joutuneet kohtaamaan tämän tosiasian erityisellä tavalla, kun pandemia on koetellut ihmiskuntaa. Se on jättänyt ruman jälkeensä syventämällä eriarvoisuutta ja aiheuttamalla surua ja pelkoa. Ihmisten yhteenkuuluvuuden ko-

kemuksen vahvistaminen on tärkeää. Huolestuttavaa on nähdä merkkejä eriarvoisuuden ja jakautumisen kasvamisesta sekä ääriilikkeiden toiminnasta. Ihmisoikeuksien kehityksessä on otettu paikoin takapakia, vaikka kaikilla on jakamaton ihmisarvo.

Ihmiset kohtaavat nämä ongelmat niin kuin ilmastomuutoksenkin erilaisista lähtökohdista käsin. Miten ihmiskunta voisi yhdessä suojella maapalloa ja jälleenrakentaa yhteiskuntia kriisin jälkeen? Ihmisoikeusrikkomuksiin, epätasa-arvoon ja luonnon tuhoamiseen on puututtava rauhanomaisesti. On kyse yhteisestä tulevaisuudestamme.

Sunnuntain evankeliumi herättää miettimään omaa tietä. Mihin minä olen tällä hetkellä matkalla. Entä mikä on sinun tiesi? Olemmeko yhteisellä matkalla? Keiden luokse se vie? Ihminen ei voi tuntea matkan vaiheita kokonaan etukäteen. Jeesuksen antaman tehtävä on niin laaja, että se suuntaa kulkuamme kaikkialle. Mahdottomalta tuntuvan tehtävän edessä on turvaututtava Jumalan huolenpitoon. Jeesus on luvannut olla siellä, missä hänen lähettilänsäkin ovat.

Rukous

Pyhä Jumala,

rauhan ja oikeudenmukaisuuden lähde.

Anna sovinto erimielisyyteen ja

rauha levottomuuteen.

Paranna haavoitetut ja sairait.

Ole lähellä kärsiviä ja kuolevia.

Armahda kansoja ja siunaa luomakuntaa.

Suojele työssä, tiellä kulkiessa ja levossa.

Tuo rakkautesi meissä näkyväksi.

Kuule meitä Herramme Jeesuksen tähden.

Aamen.

Hartauden laati piispainkokouksen teologinen sihteeri Anna-Kaisa Inkala, Piispainkokouksen kanslia

Puolustajamme Pyhä Henki

Johanneksen evankeliumissa luvussa 14 Jeesus sanoo:

Minä käännyin Isän puoleen, ja hän antaa teille toisen puolustajan, joka on kanssanne ikuisesti. Tämä puolustaja on Totuuden Henki. Maailma ei voi Henkeä saada, sillä maailma ei näe eikä tunne häntä. Mutta te tunnette hänet, sillä hän pysyy luonanne ja on teissä.. Puolustaja, Pyhä Henki, jonka Isä minun nimessäni lähettää, opettaa teille kaiken ja palauttaa mieleenne kaiken, mitä olen teille puhunut.

(Joh. 14:16-17, 26)

Maailman suurin ihmisoikeuksien puolustaja lie-nee Isä Jumala, koko maailman ja jokaisen ihmisen Luoja.

Hän lähetti Poikansa Jeesuksen Kristuksen maailmaan murtamaan kaikki ihmisten väliset raja-aidat, ihmiskäsin tehdyt erottavat muurit ja arvoasteikot. Hän lähetti Jeesuksen luodakseen yhden perheen, Jumalan lasten yhteyden, siskouden ja veljeyden. Tuon yhteyden sinetti ja mahdollistaja on Pyhä Henki.

Ihmisarvomme määräytyy siis Jumalan luomistyön sekä hänen ihmiskuntaa kohtaan osoittaman rakkauden teon, Jeesuksen ristintyön, kautta. Meidän arvomme on siten mittaamaton.

Todellinen kristillisyyksi ei määrittele tai arvota ihmistä syntyperän, ihonvärin, sukupuolen, iän, sosiaalisen statuksen, koulutuksen, varallisuuden, perhetaustan, osaamisen tai minkään muunkaan ulkoisen tekijän kautta. Jumalan luomina olemme yhtä arvokkaita, yhtä rakastettuja, yhtä hyväksytyjä ja yhtä oikeutettuja kaikkiin taivaallisiin rikkauksiin, joihin Pyhä Henki avaa meille jokaiselle pääsyn. Jumalan edessä olemme kaikki samalla viivalla.

Meitä ympäröivä maailma puhuu usein toista kieltä. Se pyrkii arvottamaan ja jaottelemaan ihmisiä, ja saattaa kiihkeästikin ajaa Raamatun vastaisia periaatteita oikeudenmukaisuuden nimissä. Kuitenkin kristittyinä meissä asuva Puolustaja nostaa mieleemme Jeesuksen opetukset ja ohjaa meitä kohti totuutta.

Kristittyinä meidät on kutsuttu pitämään tinkimättömästi kiinni Raamatun opetuksista. Meidät on kutsuttu näkemään jokainen ihminen ainutlaatuisena Jumalan ihmeenä ja rakastamaan toinen toisiamme ilman ehtoja. Meidät on kutsuttu rakentamaan siltoja muurien sijaan — meidät on kutsuttu vaikuttamaan ympärillämme olevaan maailmaan sen sijaan, että olisimme itse vaikutuksen alaisina. Pyhä Henki

johtaa meitä Kristuksen tuntemiseen ja saa meissä aikaan hänen kaltaisuuttaan niin luonteessa kuin teoissa.

Jumalan valtakunta, joka on iloa, rauhaa ja oikeamielisyyttä, ilmestyy tässä ajassa sinun ja minun kautta. Annetaan siis Puolustajamme Pyhän Hengen tehdä työtä meissä ja meidän kauttamme tässä maailmassa. Seistään yhdessä totuuden puolesta, puolustetaan yhteiskuntamme heikkoja ja vastustetaan epäoikeudenmukaisuutta.

Lopuksi haluan haastaa meidät pohtimaan omaa elämäämme. Huomaanko kenties vähätteleväni jotain ihmistä, tai tuomitsenko jonkun hänen erilaisuutensa vuoksi? Annetaan Pyhän Hengen puhua sydämillemme, ja tehdään parannusta ajatusmalleista, jotka eivät ole linjassa totuuden kanssa. Parannuksen teon jälkeen vastaanotetaan Jumalan anteeksianto elämäämme. Pyhä Henki antaa meille voiman muuttua ja muuttaa maailmaa.

Runsasta Pyhän Hengen läsnäoloa elämäsi!

Hartauden laati Kirsi Rothfors, Suomen Evankelisen Allianssin hallituksen puheenjohtaja

Kuva: Gerd Altmann Pixabaysta

Ihminen on luotu Jumalan kuvaksi

Raamattu opettaa meitä arvostamaan jokaista ihmistä Jumalan kuvana. Ihmisen arvo ei tule siinä, miten hyödyksi hän on yhteiskunnalle tai muille ihmisille, miten älykäs tai varakas hän on. Ihonväri, sukupuoli, ikä, ulkonäkö, terveys tai mikään muukaan seikka ei määritä ihmisen arvoa. Ihminen on luotu Jumalan kuvaksi. Siksi hän on arvokas. Herra Jeesus osoitti meidän arvomme myös siinä, että hän kuoli meidän puolestamme ristin puulla. Hän maksoi meidän syntiemme rangaistuksen. Ja uskon kautta jokainen, kuka tahansa, voi saada syntinsä anteeksi ja päästä Jumalan yhteyteen, Jumalan ystäväksi.

Meillä ihmisillä on taipumus syntyä ja se tulee esiin eri tavoin. Yksi niistä on se, että me erottelemme ihmisiä. Kuka on toista arvokkaampi. Eräs kohta, jossa Jeesus ravistelee ihmisten käsityksiä tästä aiheesta, löytyy Luukkaan evankeliumista luvusta 10.

Siinä on tilanne, jossa eräs uskonnollinen johtaja, joka ei pidä Jeesuksesta, yrittää saada hänet ansaan. Hän kysyy: "Miten saada iankaikkinen elämä?"

Jeesus kuitenkin tekee vastakysymyksen, johon sitten mies vastaa sanoilla, jotka Jeesuskin hyväksyy. Ja ne tiivistivät koko Vanhan testamentin ytimen: Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi, niin kuin itseäsi. Toisin sanoen usko Jumalaan ei ole vain puhetta ja sanoja, vaan usko tulee ilmi siinä, miten kohtelemme muita ihmisiä, lähimmäisiämme.

Tuo uskonnollinen johtaja ei malttanut jättää asiaa sikseen. Hän varmaankin ajatteli, että kyllä tuo Jumalan rakastaminen on varmasti hallussa, täydellisesti. Mutta hän halusi vielä tarkentaa Jeesukselta, kuka on se sellainen ihminen, jota kutsua lähimmäiseksi. Se, jota pitäisi rakastaa, niin kuin itseään. Tuohon aikaan juutalaiset usein ajattelivat, että lähimmäinen on se toinen juutalainen.

Vastaukseksi Jeesus kertoo vertauksen juutalaisesta miehestä, joka ryöstetään ja pahoinpidellään lähes henkivierin. Hänet löytää ensiksi pappi, sitten leeviläinen, jolla tarkoitetaan oikeastaan eräänlaista apupappia, joka työskenteli Jerusalemin temppelissä

erilaisissa tehtävissä. Kumpikin heistä menee ohi. Heillä välttämättä ei kuitenkaan ollut kylmä sydän. Tarina ei kerro heidän motiivejaan, mutta syy on voinut olla uskonnollinen.

Pappi tai leeviläinen ei voinut koskea kuolleeseen ruumiiseen, koska he olisivat tulleet epäpuhtaiksi kultillisessa mielessä, eli saastuneet. Jos he olivat matkalla töihin Jerusalemin temppeliin, olisi ruumiiseen koskeminen estänyt heidän työvuoronsa. Mieshän oli hakattu lähes henkivierin. He asettivat työnsä lähimmäisen edelle. Heidän kohdallaan voitaisiin sanoa myös, että he asettivat Jumalan palvelemisen hädässä olevan ihmisen edelle.

Jeesus ja apostolit kuitenkin tähdentävät uudestaan ja uudestaan, että jos joku ei välitä lähimmäisestään, voi koko hän jumalanpalveluksensa olla turha. Jos joku omistautuu palvelemaan Jumalaa, sen tulisi näkyä siinä, miten hän kohtelee muita. Tekomme, se miten kohtelemme muita ihmisiä, joko vahvistavat tai turhentavat uskomme

Vertauksen kuulijat saattoivat ajatella, että kyllähän nyt pappi auttaisi tai edes leeviläinen. Mutta ei, auttaja oli joku, jota he eivät odottaneet auttajaksi. Juutalaiset väheksyivät samarialaisia. Samarialainen oli odottamaton auttaja.

Jeesuksen opetus haastaa sinut ja minut. Usein puhumme uskostamme Jumalaan oikein miellämme. Mutta huomaammeko lähimmäisemme hädän? On liian helppoa kääntää pää ja kulkea ohi. On kiire töihin. Pitää ehtiä kauppaan. Vaatteet sotkeentuu. Mitä, jos ensi kerralla pysähdyt ja autat. Ole se lähimmäinen toiselle ihmiselle, joksi meidät kaikki on luotu. Me olemme jokainen arvokkaita, Jumalan kuvia.

Herran sanoin: "Mene ja tee sinä samoin!"

Hartauden laati johtava pastori Tero Koskinen, Espoon vapaaseurakunta

Kuva: falco Pixabaystä

Laupias samarialainen: aineistoa pienryhmiin

- Lukekaa Luukkaan evankeliumi 10:25-37.

Vihanpito samarialaisten ja juutalaisten välillä ei ollut mikään tuore asia. Joskus 700-luvulla ennen Kristuksen syntymää Assyrian kuningas hyökkäsi alueelle ja valloitti sen. Hän siirsi osan kansasta pois ja toi sinne asukkaita muista valloittamistaan maista. Vuosien kuluessa alueelle jätetyt juutalaiset ja muualta tuodut ihmiset sekoittuivat toisiinsa avioliittojen kautta.

Muiden juutalaisten mielestä he eivät enää olleet oikeita juutalaisia eikä heidän uskontonsa ollut oikeaa juutalaisuutta. Siihen oli sekoittunut muualta tulleiden ihmisten uskomuksia. Vuosisatojen aikana uskonnolliseen kiistaan sotkeutui mukaan etnisiä kysymyksiä ja politiikkaa. Jeesuksen aikana suhteet eivät olleet missään mielessä lämpimät.

- Millaisia esimerkkejä muistat historiasta, joissa on ylläpidetty vihaa ja kaunaa toisia kohtaan siitä, mitä esi-isillemme on tapahtunut? Kansojen, etnisten tai poliittisten ryhmien, eri sukujen välillä?

- Mitkä asiat ovat tai eivät ole auttaneet jännitteiden purkamisessa?

- Miten Jeesuksen opetusta Laupiaasta samarialaisesta voisi soveltaa näihin tilanteisiin?

- Mitä anteeksianto tarkoittaa tai ei tarkoita?

Uskonnollinen johtaja (lainopettaja) yritti ehkä saada Jeesuksen sanomaan, lähimmäinen on joku tietty ihminen.

- Mitä vertauksen kuulijat olisivat ajatelleet, jos Jeesus olisi sanonut suoraan, että lähimmäinen on juutalainen, roomalainen, samarialainen tai pakana?

Samarialainen ei aina voinut kulkea rauhassa juutalaisten parissa. Hän joutui kokemaan huutelua, nimitelyä tai ehkä jpahempaakin. Jeesuksen kertomassa tilanteessa hänellä olisi ollut kaikki syyt kovettaa sydämensä, kääntää katseensa muualle ja kulkea ohi.

- Millaisissa tilanteissa olet huomannut muiden väheksymä ihmisen olleenkin odottamaton auttaja?

Kesällä 2020 eri puolilla maailmaa oli mielenosoituksia, jotka saivat alkunsa afrikkalaistaustaisen amerikkalaisen miehen kuolemasta poliisiväkivallan uhrina Minneapolisissa, USA:ssa. Lontoossa Reutersin kuvaaja otti kuvan, jossa tummaihoisen mielenosoittaja kantaa turvaan loukkaantunutta valkoihoista vastamielenosoittajaa (<https://www.reuters.com/article/us-minneapolis-police-protests-britain-i/a-picture-and-its-story-black-man-carries-suspect-ed-far-right-protester-to-safety-idUSKBN23L0VX>).

- Mitä yhteistä ja mitä eroja näet tilanteessa Jeesuksen vertaukseen?

Uskonelämän aitous näkyy arjessa, miten kohtelet lähimmäisiäsi, ei siinä, miten usein osallistut seurakunnan tilaisuuksiin. Tätä tarkoittaa se, kun sanotaan: Usko ilman tekoja on kuollut (Jaakob 2:14-26).

- Tiedämme paremmin kuin koskaan, miten suuri hätä voi ihmisillä olla toisella puolella maailmaa. Emme silti pysty vastaamaan kaikkien hätään. Miten voit löytää tasapainon muiden auttamisessa?

Jeesus ei anna vertauksessaan listaa niistä ihmisistä, joita meidän tulisi auttaa, vaan hän osoittaa tilanteen, jossa toinen ihminen on hädässä.

- Mitä silloin merkitsevät kysymykset: Kuka hän on? Mitä minä siitä hyödyn? Mitä se minulle maksaa? Onko hänestä hyötyä muille? Onko hän avun arvoisen?

- Jumalan rakkaus haastaa ja paljastaa meidät. Jumalan rakkaus ei erottele ihmisiä. Se osoittaa, miten paljon tarvitsemme Jumalan apua, jotta voisimme rakastaa, niin kuin Jeesus opetti.

- Miten voit kasvaa Jumalan rakkaudessa?

- Miten toimit, kun huomaat, ettet ole tehnyt Jeesuksen opetuksen mukaisesti?

Jeesuksen vertauksen mukaan samarialainen toimi pahoinpideltyä miestä kohtaan, niin kuin lähimmäinen toimii.

- Millaisissa tilanteissa oman arkesi keskellä olet voinut olla lähimmäinen toiselle?

Kuinka paljon Jumala rakastaa sitä ihmistä, jota sinä eniten väheksyt tai jopa inhoat? Aivan yhtä paljon kuin sinua. Se voi tehdä kipeää, koska sinulla voi olla syviä haavoja, joita tämä toinen ihminen on sinuun iskenyt. Hän ei ole ollut lähimmäinen sinulle. Onko sinun silloin oltava lähimmäinen hänelle?

- On sanottu, että kaunan ja katkeruuden kantaminen toista kohtaan on kuin se, että itse juo myrkyä ja odottaa, että se toinen kuolisi. Anteeksi antaminen ei tapahdu ensin tunnetasolla, vaan tahdon valintana: minä päätän antaa anteeksi kaikesta huolimatta.

- Kantakaa rukouksessa kokemanne kipua ja haavat Jumalan eteen, pyytäkää voimaa antaa anteeksi ja päättäkää antaa anteeksi Jeesuksen nimessä. Pyytäkää, että Pyhä Henki parantaisi kipunne ja haavanne.

Pienryhmämateriaalin laati johtava pastori Tero Koskinen, Espoon vapaaseurakunta

Arvostava kohtaaminen: pienryhmämateriaali

Seurakunnissamme ja arjessamme tapahtuu monenlaisia kohtaamisia. Miten kohdata toinen ihminen arvostaen, sisarenamme tai veljenämme Kristuksessa? Miten olla asettumatta toisen ihmisen yläpuolelle ja olla näkemättä heitä vain työmme kohteina? Jokaisella on oikeus tulla nähdyksi ja kohdatuksi juuri sellaisena, kuin hän on. Jokaisella on oikeus kuulua joukkoon ilman, että hän joutuu jollain tavalla ansaitsemaan oman paikkansa. Mitä voimme oppia Raamatusta löytyvistä kohtaamisista?

Elia ja Sarpatin leski

Lue 1. Kuningasten kirja 17:7-24. Voit myös katsoa aiheeseen liittyvän videohartauden.

Jumala lähettää profeetta Elian Sarpatin lesken luokse. Kun kertomusta lukee, huomaa, että oikeastaan leski poikansa kanssa on itse yhtä suuressa avun tarpeessa kuin profeettakin. Silti Jumala kertoo Elialle, että hän on käskenyt lesken pitämään huolta hänestä.

- Miksi Jumala ei lähetä Eliaa auttamaan leskeä, vaan hakemaan häneltä apua?
- Miksi Eliaa ei mielummin lähetetty jonkun luokse, jolla olisi edes ollut jotain annettavaa? Vai oliko leskellä myös jotain annettavaa? Mitä?
- Mieti tilanteita, joissa on helppo sortua ajattelemaan, että toisella ei ole mitään annettavaa, ja asettua hänen yläpuolelleen. Miten Jumala tahtoisi meidän toimivan kyseisissä tilanteissa?
- Onko sinulla kokemusta tilanteista, joissa olet joutunut ansaitsemaan oman paikkasi? Miten voisimme varmistaa, että seurakuntaamme on jokainen tervetullut sellaisena kuin on?

Jeesus ja samarialainen nainen kaivolla

Lue Johanneksen evankeliumi 4:1-42. Jeesus rikkoi monia perinteisiä tapoja ja odotuksia kohtaamisessaan samarialaisen naisen kanssa kaivolla. Kohtaamisesta muodostuu hyvin käännteentekevä naisen elämässä. Vähitellen hän alkaa ymmärtää, mistä Jeesus puhuu ja hän spontaanisti myös vie sanomaa eteenpäin. Opetuslapsissa tämä herättää hämmästyksiä.

- Onko helpompi pyytää apua vai ottaa sitä vastaan? Mahtaako se jotenkin liittyä siihen, miksi Jeesus aloittaa kohtaamisen pyytämällä apua?
- Jeesus ja nainen ymmärtävät käsitteen “elävä vesi” eri tavalla kertomuksen alussa. Mitkä muut kohdat paljastavat erilaisen tulkinnan asioista?
- Nainen auttoi Jeesusta antamalla vettä. Millä eri tavoin Jeesus tuli auttaneeksi naista?

- Mitkä ryhmät yhteiskunnassamme tai lähipiirissämme ovat sellaisia, joihin suhtaudutaan kuten kertomuksen samarialaiseen naiseen? Tapahtuuko näin myös seurakunnassamme?
- Miten Jeesus kohtasi naisen erilaiset käsitykset arvostaen ja ohjasi häntä toisenlaisiin tulkintoihin? Miten voimme keskustella opillisista, yhteiskunnallisista tai eettisistä kysymyksistä toista arvostaen?
- Milloin viimeksi olet tutustunut johonkin, joka ajattelee sinulle tärkeistä asioista eri tavalla? Mitä keskustelustanne seurasi?

Jeesus kohtaa lapset

Lue Markuksen evankeliumi 10:13-16. Erilaisia tuloja riitti Jeesuksen lähettyvillä. Opetuslapsilla oli mielessään selvä arvojärjestys tuloille. Jeesus osoittaa, että hänen arvojärjestyksensä on toinen.

- Miksi opetuslapset moittivat heitä, jotka toivat lapsia Jeesuksen luokse? Mikä oli lasten asema Jeesuksen ajan yhteiskunnassa?
- Joskus kuulee, että lasten tulisi oppia käyttäytymään ennen kuin heidät viedään “ihmisten ilmoille”. Päteekö sama aikuisiin? Tuleeko seurakunnassamme hallita jonkinlaisia tapoja tai käytäntöjä, ennen kuin on tervetullut? Saako sinne tulla keskeneräisenä?
- Jeesus kutsui lapset luokseen ja nosti heidät esimerkiksi taivasten valtakunnan vastaanottamisesta. Mitä tämä kohtaaminen opettaa meille erilaisten ihmisryhmien kohtaamisesta?

Miten näemme toisen ihmisen

Lue 1. Samuelin kirja 16:1-13. Jumala ohjaa Samuelia valitsemaan uuden kuninkaan. Jumalan ja Samuelin näkemykset sopivasta kuninkaasta ovat kuitenkin erilaiset, koska he katsovat asiaa eri näkökulmista.

- Miten voisimme nähdä asiat Jumalan silmin, hänen näkökulmastaan?
- Osaammeko kohdata luoksemme tulevat ihmiset näkemällä syvemmälle kuin vain heidän ulkokuorensa? Miten kokemuksemme ja asenteemme vaikuttavat kohtaamisiimme?
- Mieti omia kokemuksiasi – milloin sinut on kohdattu arvostavasti ja milloin ei? Mistä olet saanut sellaisen vaikutelman?

Jokainen kohtaaminen on arvokas ja jättää jäljen. Minkälaisen jäljen sinä jätät tänään?

Pienryhmämateriaalin laati upseeri Kati Kivestö, Suomen Pelastusarmeija

Valuing Encounters: Small group material

There are different types of encounters happening in our churches and in our everyday lives. How could we meet our neighbours with value and respect? How do we meet others as our sister and brother in Christ? How do we not place ourselves above others and not see them only as “clients” or as targets for our work? Everyone has the right to be seen and met the way they are. Everyone has the right to belong without the need to somehow earn their place. What can we learn from encounters in the Bible?

Elijah and the widow at Zarephath

Read 1 Kings 17:7-24. You can also watch the devotional video about this topic.

God is sending prophet Elijah to the widow at Zarephath. When you read the story, you can notice the widow and her son are at least in as much need of help as the prophet. But still God tells Elijah that he has asked the widow to take care of him.

- Why does God not send Elijah to help the widow, but to seek help from her?
- Why was Elijah not sent rather to someone who would at least have had something to give? Or did the widow also have something to give? What?
- Think about a situations when you would think that another person has nothing to give and you could be tempted to place yourself above him or her. How would God want us to act in those situations?
- Have you ever had to earn your own place? How could we ensure that everyone is welcome to our church the way she / he is?

Jesus and the Samaritan woman by the well

Read John 4:1-42. Jesus broke many traditional habits and expectations when he met the Samaritan women by the well. This encounter became pivotal in the life of that woman. Little by little she begins to understand what Jesus is speaking about and she spontaneously spreads the message forward. The Disciples are surprised by the encounter.

- Is it easier to ask for help or to receive help? Could it be the reason why Jesus started by asking for help?
- Jesus and the woman understand the concept “living water” in different ways at the beginning of the story. What other parts of this passage are revealing a different understanding of things?
- The woman helped Jesus by giving him water. In what ways did Jesus help the woman?

- To which groups in our society or vicinity do people react in the same way as to the woman in the story? Does this happen in our church?
- How did Jesus meet the different views of this woman with value and respect and direct her towards another interpretation? How can we discuss, for example, doctrinal, societal or ethical issues and show value and respect to our counterparts?
- When was the last time you got to know someone who thinks differently about issues that are important for you? What were the consequences?

Jesus encounters with the children

Read Mark 10:13-16. There were a lot of different people approaching Jesus. The Disciples had a clear “rank order” for them in their minds. Jesus showed that his “rank order” is different.

- Why did the disciples rebuke those who brought children to Jesus? What was the position of children in society during the time of Jesus?
- Sometimes you hear criticism that children should learn to behave before they are taken to public places. Does the same apply to adults? Do people need to know certain habits before they are welcomed to our church? Are incomplete people welcome?
- Jesus called children to him and placed them in the forefront as an example of how to receive the kingdom of God. What does this encounter teach us about encountering different groups?

How do we see other human beings?

Read 1 Samuel 16:1-13. God is guiding Samuel to choose a new king. But the understanding of God and Samuel concerning the new suitable king are different because they are looking at the issue from different perspectives.

- How could we see things from God’s perspective?
- How could we meet people regardless of their outer appearances? How do our experiences and attitudes affect our encounters?
- Think of your own experiences. When have you been met with value and respect and when have you not? What has given you these impressions?

Each encounter is valuable and it leaves a mark. What kind of mark are you leaving today?

Material prepared by Officer Kati Kivestö, Salvation Army

Yhteiskunnallinen uskontunnustus

Tämä hartaushetki rakentuu Yhdistyneen metodistikirkon (the United Methodist Church) Yhteiskunnallisen tunnustuksen ympärille. Sen voi viettää yksin kotona tai muiden kanssa. Muiden kanssa vietettäessä käytetään teksteissä vuorolukua, niin että lihavoidut tekstit lausutaan yhdessä.

- Alkuun, raamatun tekstin jälkeen ja loppuun voi ottaa yhteisen laulun tai musiikkia.
- Aluksi voidaan sytyttää kynttilä.
- Hartauden vetäjä lukee raamatun tekstin.

Iisain kannosta nousee verso, vesa puhkeaa sen juuresta ja kantaa hedelmää. Hänen ylleen laskeutuu Herran henki, viisauden ja ymmärryksen henki, taidon ja voiman henki, totuuden tuntemisen ja Herran pelon henki: hänen ilonsa on totella Herraa. Hän ei tuomitse silmämitalla eikä jaa oikeutta korvakuulolta vaan antaa heikoille oikean tuomion ja ajaa vakaasti maan köyhien asiaa. Hän lyö väkivaltaista sanansa sauvala ja surmaa huultensa henkäyksellä väärintekijän. Vanhurskaus on hänellä varustuksena ja uskollisuus yönä hänen uumillaan.

Silloin susi kulkee karitsan kanssa ja pantteri laskeutuu levolle vohlan viereen, vasikka ja leijonanpentu syövät yhdessä ja pikkupoika on niiden paimenena. Lehmä ja emokarhu käyvät yhdessä laitumella, yhdessä laskeutuvat levolle niiden vasikat ja pennut, ja leijona syö heinää kuin härkä. Ja imeväinen leikkii kyyn kolon äärellä, vastikään vieroitettu lapsi kurottaa kättään kohti myrkkykäärmeen luolaa. Kukaan ei tee pahaa, ei tuota turmiota minun pyhällä vuorellani, sillä maa on täynnä Herran tuntemusta niin kuin meri on vettä tulvillaan. Sinä päivänä Iisain juurivesa kohoaa merkkiviirinä kansoille. Hänen luokseen pyrkivät kaikki kansat, hänen asuinsijaansa ympäröi kunnian hohde. (Jesajan kirja 11:1–10)

- Lausutaan yhdessä Yhteiskunnallinen tunnustus.

Me uskomme Jumalaan, maailman luojaan ja Jeesukseen Kristukseen, luomakunnan lunastajaan. Me uskomme Pyhään Henkeen, joka välittää meille kiitollisuutta Jumalan lahjoista. Me tunnustamme katuon käyttävämme näitä lahjoja väärin ja tekevämme ne epäjumalanpalveluksen kohteiksi.

Me tunnustamme luonnon Jumalan käten työkse ja omistaudumme auttamaan ihmiskuntaa suojelemaan, kehittämään ja oikein käyttämään luontoa.

Me vastaanotamme iloisin mielin – itsellemme ja muille – yhteiskunnan, sukupuolisuuden, avioliiton ja perheen siunaukset.

Me sitoudumme puolustamaan miesten, naisten, lasten, nuorten, nuorten aikuisten, vanhenevien ja vammaisten oikeuksia; parantamaan elämisen laatua ja puolustamaan kaikkien ihmisten oikeuksia ja arvoa.

Me uskomme ihmisten oikeuteen ja velvollisuuteen tehdä työtä Jumalan kunniaksi ja omaksi ja toisten hyväksi näin turvaten hyvinvointinsa; uskomme omistusoikeuteen ja pidämme sitä Jumalan meille uskomana luottamustehtävänä, työehtosopimuksiin ja vastuulliseen kuluttamiseen sekä taloudellisen ja yhteiskunnallisen hädän poistamiseen.

Me omistaudumme toimintaan maailmanrauhan puolesta, sen puolesta, että oikeudenmukaisuus ja laki vallitsisivat kansojen kesken sekä kaikkien maailman ihmisten henkilökohtaisen vapauden puolesta.

Me uskomme Jumalan Sanan nykyiseen ja lopulliseen voittoon ihmisten välisissä suhteissa ja hyväksymme iloiten tehtäväksemme julistaa evankeliumin mukaista elämää maailmassa.

- Pohdintaa.

Alussa vietetään hetki hiljaa ja mietiskellään alussa luettua raamatun tekstiä sekä yhdessä lausuttua tunnustusta. Hartauden vetäjä voi lyhyesti johdattaa hiljaisuuteen ja siitä keskusteluun, jossa jaetaan pohdinnan tuloksia.

Miten voisimme olla omassa elämässämme ja yhteisönä tekemässä todeksi Jesajan kuvailemaa maailmaa? Mihin se perustuu? Mihin ympärillämme näkemiimme epäkohtiin Yhteiskunnallinen tunnustus kannustaa meitä puuttumaan? Miten voisimme vahvistaa niitä hyviä asioita, joita jo näemme ympärillämme?

- Hiljaisuuden päätteeksi hartauden vetäjän johdolla jaetaan hetken aikaa mieleen tulleita oivalluksia.

- Lausutaan lopuksi yhdessä Yhteiskunnallinen litania.

Jumala, joka on henki ja meille paljastettu Jeesuksessa Kristuksessa, kutsuu meitä armossa uudistumaan Luojamme kuvan kaltaiseksi, jotta olisimme yksi, taivaallisessa rakkaudessa maailman hyväksi.

Tänään on se päivä.

Jumala välittää luomakunnan eheydestä, tahtoo kaiken elämän paranemista ja korjaantumista, suree maan hyvyyden turmelemista.

Kuten mekin.

Tänään on se päivä.

Jumala syleilee ihmisyyden kaikkia sävyjä, nauttii moninaisuudesta ja erilaisuudesta, suosii yhteenkuuluvuutta, joka muuttaa vieraat ystäviksi.

Kuten mekin.

Tänään on se päivä.

Jumala valittaa väkivallan tähden kodeissamme ja kaduilla,

nuhtelee maailman hulluutta, joka aiheuttaa sotia, nöyryyttää vahvat ja korottaa alhaiset.

Kuten mekin.

Tänään on se päivä.

Jumala kutsuu kansat ja heimot elämään rauhassa, juhlii siellä, missä oikeus ja armo ovat vallalla, riemuitsee siellä, missä susi kulkee yhdessä lampaan kanssa.

Kuten mekin.

Tänään on se päivä.

Jumala tuo hyvän uutisen köyhille, julistaa vapautuksen vangituille, antaa näön sokeille ja vapauttaa sorretut.

Kuten mekin.

Hartauden laati pastori Veli Loponen, Suomen metodistikirkko

Kuva: rawpixel Pixabaysta

Statement of Social Principles

- Read: Isaiah 11:1-10 (NRSV or CEB).

We believe in God, Creator of the world; and in Jesus Christ, the Redeemer of creation. We believe in the Holy Spirit, through whom we acknowledge God's gifts, and we repent of our sin in misusing these gifts to idolatrous ends.

We affirm the natural world as God's handiwork and dedicate ourselves to its preservation, enhancement, and faithful use by humankind.

We joyfully receive for ourselves and others the blessings of community, sexuality, marriage, and the family.

We commit ourselves to the rights of men, women, children, youth, young adults, the aging, and people with disabilities; to improvement of the quality of life; and to the rights and dignity of all persons.

We believe in the right and duty of persons to work for the glory of God and the good of themselves and others and in the protection of their welfare in so doing; in the rights to property as a trust from God, collective bargaining, and responsible consumption; and in the elimination of economic and social distress.

We dedicate ourselves to peace throughout the world, to the rule of justice and law among nations, and to individual freedom for all people of the world.

We believe in the present and final triumph of God's Word in human affairs and gladly accept our commission to manifest the life of the gospel in the world. Amen.

(It is recommended that this statement of Social Principles be continually available to United Methodist Christians and that it be emphasized regularly in every congregation. It is further recommended that "Our Social Creed" be frequently used in Sunday worship.)

God in the Spirit revealed in Jesus Christ, calls us by grace
to be renewed in the image of our Creator,
that we may be one in divine love for the world.

Today is the day
God cares for the integrity of creation,
wills the healing and wholeness of all life,
weeps at the plunder of earth's goodness.
And so shall we.

Today is the day
God embraces all hues of humanity,
delights in diversity and difference,
favors solidarity transforming strangers into friends.
And so shall we.

Today is the day
God cries with the masses of starving people,
despises growing disparity between rich and poor,
demands justice for workers in the marketplace.
And so shall we.

Today is the day
God deplores violence in our homes and streets,
rebukes the world's warring madness,
humbles the powerful and lifts up the lowly.
And so shall we.

Today is the day
God calls for nations and peoples to live in peace,
celebrates where justice and mercy embrace,
exults when the wolf grazes with the lamb.
And so shall we.

Today is the day
God brings good news to the poor,
proclaims release to the captives,
gives sight to the blind, and
sets the oppressed free.
And so shall we.

Text prepared by Pastor Veli Loponen, Finnish United Methodist Church

Usko vanhuudessa

«Nouse harmaapään edessä, anna arvo vanhukselle ja pelkää ja kunnioita Jumalaasi. Minä olen Herra.» (3. Moos. 19:32) Vanhuuteen liittyy usein vakavia, parantumattomia ja vaikeasti vammauttavia sairauksia, jotka rajoittavat niihin sairastuneiden ihmisten koko elämää ja jotka vaikuttavat vaikeaan päätökseen hakeutua hoitolaitokseen. Nämä laitokset eivät kuitenkaan aina pysty ratkaisemaan ikääntyvän ihmisen terveysongelmia; joskus ne tyytyvät vain lievittämään niitä.

Joissakin tapauksissa usko auttaa ikäihmisiä kohtamaan sairaudet, usko auttaa lievittämään kipuja ja helpottamaan rajoittuneesta elämästä johtuvia vakavia seurauksia. «Teidän vanhuutenne päiviin saakka minä olen sama, vielä kun hiuksenne harmaantuvat, minä teitä kannan. Niin minä olen tehnyt ja niin yhä teen, minä nostan ja kannan ja pelastan.» (Jes. 46:4) Monet nykypäivän ikäihmiset ovat saaneet vanhemmiltaan ja kirkolta kasvatuksen, joka on vaikuttanut heihin syvästi ja josta he ovat pitäneet kiinni lapsuudestaan saakka. Tämä kasvatus on välitetty heille vahvasti uskonnollisen perinteen kautta, joka ilmaisi kirkon kannustamia evankelisia arvoja.

Rukous on varmasti yksi tärkeistä tavoista, jonka monet ikäihmiset ovat oppineet aivan nuorina ja joka säilyttää usein merkittävän aseman heidän nykyti-

lanteessaankin. Rukous voi olla suuri lohtu yksinäisyyden hetkinä, se voi auttaa selviämään luopumisen koettelemuksesta tai kannustaa anteeksipyyntöön ja -antoon. On suotavaa vahvistaa tämänlaista tukea sairaaloissa ja hoitolaitoksissa.

«Älä hylkää minua nyt vanhuuden päivinä, älä jätä, kun voimani uupuvat.» (Ps. 71:9)

Ikäihmistemme hengelliset tarpeet vaativat meitä esittämään itsellemme oikeat kysymykset. Saadaksemme tietää lisää ei ole muuta vaihtoehtoa kuin lähestyä näitä ihmisiä ja asettua kuuntelemaan heitä, jotta voisimme ottaa heidän kokemuksensa vastaan kuin jaetun aarteen. Jokaisella vanhuksella ja ikäihmisellä on paljon sanottavaa niin sanoillaan kuin asenteillaan ja hiljaisuudellaankin. Asettukaamme polvillemme sen pyhän edessä, joka asuu heidän elämässään.

«Vanhuksillako vain on viisautta, pitkä ikäkö yksin antaa ymmärryksen?» (Job 12:12)

Hartauden laati Isä Jean Claude Kabeza, Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan kirkkoherra, Katolinen kirkko Suomessa

Kuva: Pexels Pixabaystä

Rukouspalvelukseen/ hartauteen

Tropari rakkauden enentämiseksi (4.säv.)

Kristus, joka rakkauden siteillä liitit yhteen Sinun apostolisi,/ sido niillä myös meidät, Sinun uskolliset palvelijasi, lujasti yhteen Sinun kanssasi/ ja Jumalansynnyttäjän esirukouksien tähden anna meidän täyttää Sinun käskysi/ sekä vilpittömästi rakastaa toisiamme,/ oi ainoa ihmisiä rakastava. (4.säv)

Toursin pyhän Martinin tropari (4.säv.)

Intoa palaen tosi Jumalan puolesta, Sinä oi Martin, palvelit Häntä munkkina ja esipaimenena. Taivaassa sait pyhien kruunun ja maan päällä suuren kunnian. Vaatettaaksesi köyhän jaoit kahtia viittasi, jonka sitten näit Kristuksen yllä; syrjäseuduille toi uskon valon ja kaupungit todistivat ihmeistäsi. Kaikkialla maailmassa kunnioitettu isä, rukoile Kristusta, paimenen-innollasi ja palavalla rakkaudellasi, meidän sielujemme puolesta.

Kontakki rakkauden enentämiseksi (5.säv.)

Sytytä, oi Kristus Jumala, meidän sydämässämme rakkauden tuli Sinua kohtaan,/ että sen polttamina me sydämellämme, ajatuksillamme ja sielullamme/ sekä kaikella voimallamme rakastaisimme lähimmäistämme niin kuin itseämme,/ ja että pitäen Sinun käskysi me kunnioittaisimme Sinua,/ kaiken hyvän antajaa.

Tuomiosunnuntain ehtoopalveluksen litanianstikiira (7.säv.)

Tultuamme tietämään Herran käskyt menetelkäämme niiden mukaan: Antakaamme nälkäiselle syödä ja janoaville juoda, vaatettakaamme alastomia, otta-kaamme huoneeseemme kodittomia, käykäämme lohduttamassa sairaita ja vankeudessa olevia, jotta hän, joka tulee tuomitsemaan koko maata, sanoisi meille: Tulkaa Isäni siunatut, omistakaa se valtakunta, joka on teille valmistettu.

1. paastoviikon keskiviikkoillan avuksihuu- tostikiira (8. säv.)

Veljet, paastoten ruumiillisesti paastotkaamme myös hengellisesti: irroitkaamme jokainen vääryyden side, rikkokaamme häilyvyyden väkevät ansat, repikääm-

me rikki jokainen väärä kirjoitus, antakaamme leipää nälkäisille ja köyhät kodittomat viekäämme kotiin, että saisimme Kristukselta Jumalalta suuren laupeuden.

1.paastosunnuntain illan virrelmästikiira (8.säv.)

Tulkaa, puhdistautukaamme osoittamalla rakkautta ja laupeutta köyhille, toitottamatta torvea, tekemättä hyväntekeväisyyttämme julkiseksi: äölköön vasen käsi tunteko oikean tekoja. Älköön kunnianhimo hajottako laupeuden hedelmää, vaan huutakaamme salaa salatun tuntijalle: Isä, anna ihmisiä rakastavana anteeksi rikkomuksemme.

Prokiimeni: (Ps. 1§47:5, 1)

Suuri on Herramme, suuri ja voimallinen, mittamaton on hänen viisautensa. Liitelauselmalla: Hyvä on Jumalaamme sävelin kiittää, ihanaa on virittää ylistyslaulu.

Epistola: Jaak.2:1-9

1 Veljet ja sisaret, te jotka uskotte meidän Herraamme Jeesukseen Kristukseen, kirkkauden Herraan, älkää erotelko ihmisiä. [3. Moos. 19:15; Sananl. 24:23]

2 Jos teidän kokoukseenne tulee mies, jolla on kultasormus sormessaan ja hieno puku yllään, sekä samalla kertaa köyhä nuhrisissa vaatteissaan,

3 niin ettekö vain osoitakin huomioltanne tuolle hienosti pukeutuneelle ja sano hänelle: ”Istu tähän, tässä on hyvä paikka”? Köyhälle te sen sijaan sanotte: ”Seiso sinä tuossa”, tai: ”Istu tähän lattialle jalkojeni viereen.”

4 Ettekö te silloin syyllisty erotteluun omassa keskuudessanne? Eikö teistä ole tullut tuomareita, jotka tuomitsevat väärin perustein?

5 Kuulkaa, rakkaat veljeni! Onhan Jumala valinnut juuri maailman silmissä köyhät olemaan uskossa rikkaat ja perimään valtakunnan, jonka Jumala on luvannut häntä rakastaville. [Luuk. 6:20; 1. Kor. 1:26]

6 Mutta te häpäisette köyhän. Eivätkö juuri rikkaat sorra teitä ja raahaa teitä oikeuden eteen? [1. Kor. 11:22]

7 Eivätkö juuri he herjaa sitä jaloa nimeä, joka on lausuttu teidän ylitsenne?* [”Nimen lausuminen” viittaa kastehetkeen.]

8 Jos te noudatatte lain kuningaskäskyä niin kuin se Raamatussa on: ”Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi”, te teette oikein. [3. Moos. 19:18; Matt. 19:19+]

9 Mutta jos te erottelette ihmisiä, te teette syntiä, ja laki osoittaa teidät rikkojiksi. [5. Moos. 1:17]

Evankeliumi: Matt.25:31-46

31 ”Kun Ihmisen Poika tulee kirkkaudessaan kaikkien enkeliensä kanssa, hän istuutuu kirkkautensa valtaistuimelle. [Matt. 16:27+; Ilm. 20:11]

32 Kaikki kansat kootaan hänen eteensä, ja hän erottaa ihmiset toisistaan, niin kuin paimen erottaa lampaat vuohista. [Hes. 34:17-22; Matt. 13:49; Room. 14:10; 2. Kor. 5:10]

33 Hän asettaa lampaat oikealle ja vuohet vasemmalle puolelleen.

34 Sitten kuningas sanoo oikealla puolellaan oleville: ”Tulkaa tänne, te Isäni siunaamat. Te saatte nyt periä valtakunnan, joka on ollut valmiina teitä varten maailman luomisesta asti. [Viis. 5:15,16; Ef. 1:4]

35 Minun oli nälkä, ja te annoitte minulle ruokaa. Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa. Minä olin koditon, ja te otitte minut luoksenne. [Jes. 58:7; Hes. 18:7; Sir. 7:32-36; Gal. 5:6; Hepr. 13:2; Jaak. 1:27, Jaak. 2:13,14]

36 Minä olin alasti, ja te vaatetit minut. Minä olin sairas, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni.

37 ”Silloin vanhurskaat vastaavat hänelle: ’Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi ja annoimme sinulle ruokaa, tai janoissasi ja annoimme sinulle juotavaa?’

38 Milloin me näimme sinut kodittomana ja otimme sinut luoksemme, tai alasti ja vaatetimme sinut?

39 Milloin me näimme sinut sairaana tai vankilassa ja kävimme sinun luonasi?’

40 Kuningas vastaa heille: ’Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.’ [Sananl. 19:17; Matt. 10:42; Hepr. 6:10]

41 ”Sitten hän sanoo vasemmalla puolellaan oleville: ’Menkää pois minun luotani, te kirotut, ikuisen tuleen, joka on varattu Saatanalle ja hänen enkeleilleen. [Matt. 7:23 | Mark. 9:48; Juud. 1:7; Ilm. 20:10,15]

42 Minun oli nälkä, mutta te ette antaneet minulle ruokaa. Minun oli jano, mutta te ette antaneet minulle juotavaa.

43 Minä olin koditon, mutta te ette ottaneet minua luoksenne. Minä olin alasti, mutta te ette vaatettaneet minua. Minä olin sairas ja vankilassa, mutta te ette käyneet minua katsomassa.’

44 ”Silloin nämäkin kysyvät: ’Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi tai janoissasi, kodittomana tai alasti, tai sairaana tai vankilassa, emmekä auttaneet sinua?’

45 Silloin hän vastaa heille: ’Totisesti: kaiken, minkä te olette jättäneet tekemättä yhdelle näistä vähäisimmistä, sen te olette jättäneet tekemättä minulle.’

46 ”Ja niin he lähtevät, toiset iankaikkiseen rangaitukseen, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään.” [Dan. 12:2; Joh. 5:29; Room. 2:7,8; Ilm. 20:15]

Hartauden ektenian anomuksiin:

- Vielä rukoilemme kaikkien Jumalan armoa ja apua kaipaavien puolesta.

- Vielä rukoilemme kaikkien kodittomien sekä hädässä ja puutteessa olevien puolesta.

- Vielä rukoilemme kaikkien maanpakolaisten, sorrettujen ja vainottujen puolesta.

- Vielä rukoilemme kaikkien yksinäisten ja unohdettujen puolesta.

- Vielä rukoilemme kaikkien niiden puolesta, joilla ei ole mihin päänsä kallistaisi.

- Vielä rukoilemme niiden puolesta, joiden edestä kukaan ei rukoile.

Hartauden laati rovasti Heikki Huttunen, Suomen ortodoksinen kirkko

Ortodoksisten ajattelijoiden tekstejä

- Näinä päivinä luoksemme on tullut valtavasti kodittomia ja alastomia ihmisiä: sotavankien joukko on jokaisen meistä ovella, muukalaisia ja pakolaisia on joka puolella ja kaikkialla tulevat vastaan heidän kerjäävät, ojennetut kätensä. Heidän kotinsa on ulkosalla, heidän makuupaikkansa ovat kauppakujilla, kaduilla ja torien takaosissa, he kykkivät koloissaan kuin pöllöt tai yölinnut. Heidän vaatteinaan ovat revenneet ryysyt, heidän toimeentulonsa riippuu hyväntahtoisista ihmisistä. Heidän ruokansa on se mitä ohikulkijat heille heittävät, heidän juomansa he jakavat purojen varrella eläinten kanssa. He elävät villoina ja kulkureina, eivät omasta valinnastaan, vaan siksi että puute ja epäonni ovat heidät siihen saattaneet. Te, jotka paastoatte, pyydän teitä auttamaan näitä ihmisiä. Olkaa jalomielisiä näitä hädänalaisia veljiänne kohtaan. Antakaa nälkäisille se, mistä itse kieltäydätte aterialla. Tarttukaa kurjan käteen kuin kultaan. Syleilkää kärsivää kuin hän olisi oma terveytenne, oman perheenne hyvinvointi... Mutta saatat sanoa: ”Minäkin olen köyhä.” Tosiaan, olettakaamme että olet. Mutta anna mitä pystyt: Jumala ei vaadi sinulta mitään yli voimiesi. Sinä voit antaa leivän, toinen antaa viinimaljan, kolmas vaatekappaleen, ja hätää kärsivä saa apua teidän yhteisten ponnistuksienne avulla. (P. Gregorios Nyssalainen PG 46.453.)
- Leipä laatikostasi kuuluu nälkäiselle, käyttämätön takki naulakostasi kuuluu sitä tarvitsevalle, komerossasi pyörivät kengät kuuluvat niitä tarvitsevalle, pankkiin talletettu raha kuuluu köyhille. Aina on vääryyttä, jos voi auttaa, mutta ei tee niin. (P. Basileios Suuri. Pyhien isien opetuksia elämän eri aloilta. Ortodoksinen opiskelijaliitto.)
- Vaikka Jumala tekee suuria asioita, ja ihminen pieniä, niin silti kumpikin toimii kykynsä mukaan. (...) Älä koskaan kieltäydy tekemästä hyvää niille, jotka sitä sinulta tarvitsevat, vaan anna apua. Auta muita elämään, anna ruokaa, vaatteita, lääkkeitä, aja ahdistetun asiaa, sido heidän haavansa, kysele heidän epäonnistumisistaan, ja puhele heille kärsivällisesti ja pitkämielisesti. (...) Anna lähimmäisenrakkauden nousta itserakkautesi yläpuolelle. Älä halveksi veljeäsi, älä ohita häntä. Älä käännä katsettasi pois hänestä kuin jostain kauheasta, pelättävästä jota pitää karttaa. (...) Opi nämä muiden ahdistuksesta. Anna jotain, vaikka kuinka vähäistä sille, joka niitä tarvitsee, sillä se ei ole vähäistä sille, jolta kaikki puuttuu, eikä se ole Jumalan silmissä vähäistä, että annamme sen minkä

voimme. Jos sinulla ei mitään ole, anna edes kyyneleesi. (P. Gregorios Teologi. *ibid.*)

- Oli ja eli tietty mies, Pietari Telenarius, joka päätökseen eroon köyhistä heitti heittä kivillä. Eräänä päivänä köyhät jälleen piirittivät häntä, mutta hänen käsiensä ulottuvilla ei ollut kiviä. Niinpä hän tarttui leipään ja nakkasi sen päin erään köyhän kasvoja. Myöhemmin kuumeisena Pietari näki unen, jossa hänen uskoaan punnitaan Jumalan viimeisellä tuomiolla. Kaikki hänen syntinsä olivat toisessa vaakakupissa, ja toisessa oli köyhän kasvoille heitetty leipä. Jeesus Kristus oli hyväksynyt tämän laupeudenteon. (P. Johannes Laupias. *ibid.*)
- Haluatko kunnioittaa Kristuksen ruumista? Älä silloin ylenkatso häntä, kun näet hänet ryysyissä. Kunnioitettua häntä kirkossa silkkisin puvuin älä jätä häntä ulos paleltumaan vaatteiden puutteen takia. Jeesus, joka sanoo ”Tämä on minun ruumiini”, on sama kuin se, joka sanoo ”Olin nälkäinen mutta et ruokkinut minua. Aina kun kieltäydyit auttamasta yhtä näistä vähimmistä, kieltäydyit auttamasta minua”. (P. Johannes Krysostomos. *ibid.*)
- Älä kulje kerjäläisen ojennetun käden ohi, edes senkään tähden, että sen käden sinulle ojentaa hänen hahmossaan itse Herra. (P. Johannes Krysostomos. PG 42.898.)
- Anna veljellesi osuus kaikkeen sanomatta mitään yksityisomaisuudekseen. Jos näet, että teillä on yhteinen osuus siihen, mikä on kuolematonta, kuinka paljon enemmän teille on yhteistä se, mikä on kuolemanalaista. (Apostolien opetus 4:8.)
- ”Sinä otit minut vastaan kodissasi,” hän puhuu, ”minä otan sinut vastaan Isäni Valtakunnassa. Sinä pelastit minut nälästä, minä päästän sinut synneistä. Sinä tulit katsomaan minua kun olin kahleissa, minä päästän sinut kahleistasi vapaaksi. Sinä osoitit ystävällisyyttä minulle, muukalaiselle, minä teen sinut Taivaan kansalaiseksi. Sinä annoit minulle leipää, minä annan sinulle koko Valtakunnan perinnöksi ja nautittavaksesi. Sinä autoit minua salaa, minä maksan sinulle takaisin julkisesti. Sinun apusi minulle minä pidän laupeutena, omaani sinulle pidän velkani. (P. Johannes Krysostomos PG 43, 396.)
- Kuinka moni tässä kirkossa seisovista tahtoisikaan elää sitä aikaa, jolloin Kristus oli lihassa maan päällä, niin että voisi olla saman katon alla Hänen kanssaan

ja samassa pöydässä Hänen kanssaan. Myös nyt se on mahdollista, meille on mahdollista koskettaa Häntä ja illastaa Hänen kanssaan, jopa niin että saamme siitä suuren hyödyn: vaatettakaamme alastonta, otta-kaamme muukalainen vastaan, ruokkikaamme nälkäistä, antakaamme janoiselle juotavaa, käykäämme sairaan luona. (P. Johannes Krysostomos, PG 42.383.)

- Älköön ne, jotka rukoilevat, lähestykö Jumalaa hedelmättömin ja surkein rukouksin. Rukous ilman hyviä tekoja on tehoton. Niin kuin jokainen puu, joka ei kannu hedelmää, kaadetaan ja heitetään tuleen, ei sanoillakaan vailla hedelmää ole arvoa Jumalan edessä, koska ne eivät kannu hedelmää tekoina. (Kyprianos Katrhagolainen. Teoksessa Social Thought, Message from the fathers of the church 20.)

- Nopeasti nousevat Jumalan luo ne rukoukset, joita tekojemme ansiot suosittavat Jumalan edessä... sillä se joka auttaa köyhää, lainaa Jumalalle, se joka antaa tarvitsevalle, antaa itse Jumalalle, hän ikään kuin kantaa Jumalalle hyväntuoksuista hengellistä uhria. (Kyprianos Karthagolainen. *Ibid.*)

- Kun toimimme tämänhetkisessä elämässämme, käymme katsomassa sairaita, ruokimme työttömiä, opetamme lapsia, olemme tekemisissä kaikenlaisen inhimillisen kurjuuden kanssa ja ihmisen lankeemuksen kanssa, kohtaamme juoppoja ja rikollisia, mielisairaita, masentuneita, hyljättyjä... se ei ole lisäys eikä pelkkää kuuliaisuutta, vaan se kuuluu meidän sisäiseen työhömmme, päätehtäväämme, se on luovuttamaton osa kaikkein tärkeintä. Mitä enemmän lähdemme maailmaan, mitä enemmän annamme itsemme maailmalle, sitä vähemmän olemme maailmasta, koska maailmallinen ei anna itseään maailmalle. (P. Maria Skobtsova, Vospominanija, stat'i, ocherki, s.144.)

- Kun olemme yhteydessä ihmisiin, emme ole yhteydessä vain samanmielisiin, ystäviin, samanuskoisiin, alempiimme tai ylempiimme – siis emme vain harjoituksemme, kuuliaisuutemme tai rakkautemme kohteisiin – me olemme yhteydessä itse Kristukseen. Kohtaamme Hänet ihmisen lankeemuksen kohtalossa ja syvyydessä. Meille on täysin todellisesti annettu mahdollisuus tuntea olevamme yhteydessä Kristukseen, kun olemme rakkauden yhteydessä ihmiskuntaan ja maailmaan. Astuessaan ulos kirkosta nämä samat ihmiset ovat edelleen suitsutuksen arvoisia. Meidän suhteemme ihmisiin tulisi olla jatkuvaa ja

syvenevää jumalanpalvelusta. (P. Maria Skobtsova, Vospominanija, stat'i, ocherki, s.146.)

- Pappi ja leeviläinen (Luuk.10:31-32) edustavat nykyajan armottomia kristittyjä ja uskonnollisia ihmisiä, jotka kääntävät selkensä maailman huutaville tarpeille ja ohittavat kurjan ja köyhän kadun toiselta puolelta, mennäkseen jumalanpalvelukseen kirkkoon, temppeliin tai moskeijaan. Ainoa, joka osoitti laupeutta, oli Laupias Samarialainen, joka edustaa ristiinnaulittua ja ylösnoussutta Kristusta. Paitsi häntä, kaikki ovat syntisiä. Kaikkein köyhimpiä kohdellaan usein kuin eläimiä, ja kaikkein rikkaimmat ovat ahnaita kuin pedot kaikissa yhteiskunnissamme. (Geevarghese Mar Osthathios.)

- Vauraus on kuin erämaan manna. Jos emme jaa sitä, menetämme sen. Jakaminen ei ole taakka, vaan kristityn elämän iloinen asia. ” (Joh. 3:16) ”Rakkautensa rakastaja iloisesti jakaa kaiken rakastettunsa kanssa. Vanhemmat, jotka tekevät kovasti töitä ja iloisesti jakavat kovan työnsä tulokset lastensa kanssa, kertovat että jakaminen on ekstaattinen elämys. Eräs Herramme sana, jota evankelistat eivät kirjoittaneet ylös, on tullut meille apostoli Paavalin puheesta Efeson kaupunginvanhimille (Apt.t.20:35): ”On onnellisempaa antaa kuin ottaa”. (Geevarhese Mar Osthathios, Theology of Classless Society. CLS Madras 1980.)

- Rakkaus ei ole tunne tai suhtautumistapa ”itsen” suhteessa ”toiseen”. Pikemminkin se on lahja, jonka saamme ”toiselta” ja joka kertoo itse kunkin ainutkertaisuudesta. Saamme sen lahjan korvaamattomassa suhteessa ”toiseen”, ja se varmistaa jokaisen meistä erityislaadun olemuksen tasolla. Rakkaus vahvistaa sen, että olemme olemassa ”toisena”, eli erityisenä ja ainutkertaisena, suhteessa johonkin ”toiseen”, joka tuo esiin olemassaolonsa ”toisena”. Rakkaudessa suhde luo toiseutta, toiseus ei uhkaa suhdetta. (John D. Zizioulas, Communion and Otherness. T&T Clark. London & New York 2006.)

Sitaatit kokosi rovasti Heikki Huttunen, Suomen ortodoksinen kirkko

Förakta inte de små gåvor som Gud välsignar

Matteus 14: 13-21

När Jesus hörde detta drog han sig undan och for över sjön till en öde trakt för att vara ensam. Men folket i städerna fick reda på det och följde efter honom till fots. När han steg i land fick han se en stor skara människor, och han fylldes av medlidande med dem och botade dem som var sjuka. På kvällen kom lärjungarna till honom och sade: "Trakten är öde och det har redan blivit sent. Låt folket gå härifrån, så att de kan köpa sig mat borta i byarna." Jesus svarade: "De behöver inte gå härifrån. Ge dem något att äta, ni själva." De sade: "Här har vi inte mer än fem bröd och två fiskar." – "Lämna dem till mig", svarade han. Han sade åt folket att slå sig ner i gräset, och han tog de fem bröden och de två fiskarna, såg upp mot himlen och läste tackbönen. Sedan bröt han bröden och gav dem till lärjungarna, och lärjungarna gav dem till folket. Alla åt och blev mätta, och man samlade ihop de överblivna bitarna, tolv fulla korgar. De som hade ätit var omkring fem tusen män, förutom kvinnor och barn.

Ansvarsveckans tema är Gästfrihet. Till gästfriheten hör generositet. Generositet är en egenskap som vi lär oss av andra. Kanske hade pojken med bröden (som omtalas i brödunderberättelsen i Johannes 6:7-13) i berättelsen fått lära sig att dela med sig i en familj med många syskon. I alla fall var han beredd att ge all mat han hade till Jesus och lärjungarna. Lärjungarna är inte imponerade. De tittar på bröden och fiskarna och ser ut över folkmassan. Inte är det mycket, inte. Men Jesus får bröden och fiskarna och tar över situationen, lugnt och sansat. Han börjar bryta brödet...

När vi ger det vi har till Gud i tro så kan Gud göra något av det, till och med mångfaldiga det. När vi hör Jesus säga att vi ska göra något och sedan ger det har till honom, då är det inte längre på vårt ansvar hur det går. Då är det upp till Gud.

Här i berättelsen är Jesus bunden till tid och plats. Hans utgångspunkt är att hjälpa dem som finns runtomkring honom just då. Han inser sin begränsning, men vill göra allt som är möjligt just då. Det fanns säkert tusentals hungriga personer i landet vid samma tidpunkt, men Jesus hjälper dem som finns där just då.

Det är likadant för oss. Vi kan inte och behöver inte hjälpa hela världen. Men vi kan hjälpa dem som står oss närmast, som vi kommer i kontakt med.

Här i berättelsen är det situationen - många hungriga människor, matbutikerna långt borta – som gör att Jesus sätter igång händelseförloppet. Vad är det som händer? Jo, Jesus ser behovet och uppmanar lärjungarna att lösa problemet. De får tag på några fiskar och bröd, men ser det omöjliga i situationen. Men för Jesus är allt möjligt. Vad är det då som händer?

Ett under sker. Vi kan spekulera över om det sker på ett "övernaturligt" sätt, att Jesus på något vis "förmerar" maten så att den räcker till alla med råge. Eller

kanske blir människorna uppmuntrade till generositet när de ser att någon gett av sin mat till Jesus och lärjungarna. Är då människors nyvaknade generositet ett mindre under? Knappast. Snarare tvärtom. Jesus kunde mätta en folkhop en eftermiddag. Men när människor lärde sig generositet behövde ingen längre gå hungrig.

Livet är fullt av vardagsunder när Gud griper in på ett, som skulle säga, naturligt sätt, men vi märker dem inte alltid. Vi tar sådant för givet. Jesus suddar ut gränsen mellan naturliga och övernaturliga under.

Övernaturliga under sker när det finns behov av sådana. När vi ber Gud om dagligt bröd är det för många en verklig behovsbön. För andra är det en bön av tacksamhet över att det (högst troligt) kommer att finnas mat på bordet den dagen. Och framför allt ett erkännande att allt vi har, hälsa, mat, kläder, hem, familj, vänner, ytterst sett alltid är gåvor och under från Gud.

I berättelsen var Jesus begränsad. Men Gud är inte bunden till tid och plats. Den uppståndne Kristus är gränslös, alltid närvarande genom sin Ande. I generositet finns en förtröstan på att Gud är överallt och kan hjälpa vem som helst bara vi ställer våra gåvor till Guds förfogande. Gud vill göra oss generösa, göra oss till förståndiga förvaltare av det vi fått. När vi ger av vårt får vi ha förtröstan och tillit till Gud att han gör det bästa av det.

Vi är Guds medarbetare. Det lilla vi har och äger är egentligen gåvor från Gud. Gud kräver inte mer av oss än vad vi kan. Vi kan inte ge av som vi inte har. Men när vi ger av det vi har kan Gud välsigna och göra något vi inte ens kunnat drömma om.

Vi kan bidra genom punktinsatser, genom att ge till någon som behöver just då. Eller vi kan bidra med återkommande insatser, genom att till exempel bli månadsgivare.

Gud är naturlig i sin generositet. Gud ser naturligt på under. För Gud är det ingen skillnad på övernaturliga och naturliga under. Allt är lika viktigt och lika naturligt.

Låt oss inte förringa de små gåvorna. Den lilla hjälpen är ofta den viktigaste. Ett steg på vägen mot ett bättre liv. En uppmuntran som ger livet en ny inriktning, någon bryr sig och ser mig. Ett exempel för

andra att ge det lilla det har.

Gud använder många olika kanaler för givande och generositet. Idag vi genom dagens berättelse påminna oss om de små bidragens välsignelser. Gud är inte bunden till mänskliga begränsningar. Men Gud behöver våra gåvor för att kunna välsigna, hela och hjälpa.

Frågor:

- Vem identifierar du dig med i berättelsen?
- Tänker du att du inte kan hjälpa eller tänker du att allt är möjligt för Gud?
- Vad säger berättelsen om unga personers möjlighet att bidra med det som de har?
- Vad kan vi lära oss av den äldre generationens givandets kultur?
- Lärjungarna tänkte på ett mänskligt sätt, men Jesus såg möjligheterna. Hur kan vi lära oss av Jesus?
- Vad är ett större under, att Jesus förmerar bröd eller att vi lär oss att bli generösa?
- Vad är dina fem bröd och två fiskar?
- Hur kan vi skapa mönster av generositet?
- Hurdana modeller ger vi vidare till de yngre?

Andakten kan fungera som skolandakt, som grund för predikan eller samtal efter gudstjänsten, som utgångspunkt för ett bibelsamtal eller en diskussionskväll i ett ekumeniskt sammanhang. Samtalet kan göras i intervjuform, gärna som ett samtal mellan en äldre och en yngre person.

Text: Pastor Jan Edström, Finlands Svenska Baptistsamfund och pastor Mayvor Wärn-Rancken, Finlands svenska metodistkyrka

Foto: klimkin, Pixabay

Några tankar om Ansvar

Det finns en scen i den populära filmen Ensam hemma när familjen just har satt sig på flyget för att fira jullov och mamman börjar fundera på om det är något som de har glömt. Hon vänder sig till sin man som redan sjunkit djupt ner i flygfätöljen. Nej, det verkar som om allt är ok. Tills mamman utbrister: Kevin! och julsemestern får en ny vändning. De har nämligen glömt att kolla att yngste sonen Kevin är med på flyget.

Enligt många vittnesbörd är det oftast en och samma person i familjen som gör upp listor över vad som ska göras, som kommer ihåg födelsedagar, har koll på maten, som tar hand om tvätten. Samma person som kollar upp vaccinationer och tandläkartider, klädinköp och matinköp, semesterplanering, fixa julklappar och födelsedagspresenter och koordinera besök hos släktingar och vänner. Och en hel del annat.

Att fördela det mentala ansvaret mellan familjemedlemmar är svårt och kan ge upphov till slitningar. Därför behöver vi prata om ansvarstagande och fostra varandra till ansvarsfullhet. Ingen enda person ska behöva belasta sin mentala hårdskiva med sådant som kan fördelas på andra.

Nu gäller ansvarstagande inte bara familjer och enskilda hushåll, utan hela det globala hushållet, mänskligheten.

Kyrkornas ekumeniska ansvarsvecka har under många år varit en årlig påminnelse om det som borde vara dagliga självklarheter. Att vi alla bär ansvar för varandra, för vår jord och vår framtid. Men ansvarstagandet kommer inte automatiskt, det är något vi alla måste lära oss och bli påmind om.

Redan på 1990-talet inledde Kyrkornas världsråd ett omfattande arbete kring klimatfrågor tillsammans med internationella forskare. De senaste decennierna har den ekumeniska rörelsen bidragit till insikten om att allt hör ihop och människan är ansvarig för skapelsen både inför Gud och kommande generationer. Ekumenik, betyder hela världen, och kom-

mer från ordet oikos som betyder hushåll. Därifrån härleds också ordet ekonomi och ekologi. I Finland har kyrkornas ekumeniska klimatforum betonat att klimatfrågan är både en moralisk och en pedagogisk utmaning.

Vi kan inte lägga det mentala ansvaret för vår jord enbart på klimatforskare eller aktivister som Greta Thunberg. Vi bär alla ett mentalt ansvar för vår värld och bör också göra beslutsfattarna ansvariga för sina klimatbeslut. Guds skapelse får inte exploateras och utarmas, allt vi gör måste ske i balans med hela ekosystemet.

Mentalt ansvar innebär att vi aldrig kan frigöra oss från att våra handlingar får konsekvenser. Allt vi säger och gör påverkar vår omgivning. Allt vi investerar, köper nytt, återanvänder eller kasserar har betydelse.

Ansvar hör ihop med Den gyllene regeln. Allt vad ni vill att människorna ska göra mot er ska ni också göra mot dem. Det är en bra utgångspunkt, men vi behöver ta den ett steg vidare och fråga: Vad kan jag göra

för dig, hur kan jag göra ditt liv litet lättare?

Frågan kan vi rikta till våra bröder och systrar i andra världsdelar. Deras svar handlar ofta om för oss självklara saker som hälsa och utbildning, men frågar vi mera så får vi lära känna deras drömmar och förväntningar.

Vi kan också rikta frågan till den som bär det mentala ansvaret i familjen, på jobbet, i skolan: Hur kan jag göra ditt liv litet lättare idag?

Vi ber: Gud, ge oss kraft och mod att leva ansvarsfullt, i relation till varandra och din underbara skapelse, vår jord, vårt hem. Amen.

*Text: Pastor Jan Edström, Finlands Svenska Baptistsamfund
(texten har hållits som Andrum i Yle Vega 21.8.2020)*

Foto: fred prose, Pixabay